

Metin Türleri

1. Geleneksel mimarimizde evlerdeki çıkımların altına tahta dayanaklar konur, bunlara "elibeline" adı verilir. Bu adlandırma, sinirlenen annelerimizin ellerini bellerine dayamalarına bir gönderme olabilir. Annelerimizin bu hareketi bizi korkutur. Şimdi biz de ana dilimize ihanet edip şirketlerimize, evlerimizin bölümlerine Türkçe olmayan adlar verdiğimizde ana dilimizin elini beline koyup bize bağırmasından endişe etmeliyiz. Muhtemelen böylesine bir azarlanmayı da hak ediyoruz.

Bu metnin türü aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Deneme
B) Makale
C) Anı
D) Gezi yazısı

2. Bilgi Ağacım, Sevgili Dergim,
Seni okurken çok eğleniyorum. Bana ve tüm okuma meraklılarına dünyanın farklı köşelerinden bilgiler sunuyorsun. Derslerime başarı, bilgilerime bilgi katıyorsun. Seni çok seviyorum. Başka bir sayında yazılarımı ve yaptığım resimleri görmek dileğiyle... Hoşça kal!

Bu metnin türü aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Günlük
B) Mektup
C) Anı
D) Sohbet

3. Çocukların eğitiminde geniş bir yer tutan drama, ezber yerine uygulamayı ön plana çıkarır. Çocuklar, drama sayesinde duygu ve düşüncelerini, alışkanlıklarını, bilgilerini ortaya koyarlar. Lindvaag ve Moen'e göre drama; sosyal, evrensel ve soyut kavramların canlandırılarak anlamlı hâle getirildiği, öğrenildiği bir eğitim tekniğidir. Çocukların bu yolla yani yaparak ve yaşayarak öğrendikleri bilgiler kalıcı olmakta ve hayata daha kolay bir şekilde geçirilebilmektedir.

Bu metninle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenmez?

- A) Açıklayıcı anlatımdan yararlanılmıştır.
B) Makale türünde yazılmıştır.
C) Örnekmeye başvurulmuştur.
D) Tanık göstermeden yararlanılmıştır.

4. Aşağıdakilerden hangisi yay ayaç içinde verilen türde yazılmamıştır?

- A) Komutan – Hey, durun bakalım!
Gelin – Buyur kumandan.
Komutan – Ne yapıyorsunuz burada?
Gelin – Cepheye... Türk ordusuna cephe taşıyoruz.
Komutan – Allah emeğinizi zayi etmesin bacım, sizin hakkınızı bu millet nasıl öder?
Gelin – Şu düşmanı yurdumuzdan bir atalım da kumandan, boş ver sen bizim hakkımızı! (Tiyatro)
- B) İçimiz çirkinse sırmalar giysek süslenemeyiz. Kabalığa, budalalığa gönül vermişsek insan erdemlerine ulaşamayız. Kişi ancak kalbiyle güzel olabilir. İçindeki zenginliklerle insanların kalplerini kazanabilir. (Makale)
- C) Evliya Çelebi, 25 Mart 1611'de İstanbul'da doğdu. Medrese öğrenimini İstanbul'da tamamlayan Evliya Çelebi, birçok el sanatında hüner kazanmıştır. 1640'ta meşhur seyahatlerine başlamıştır. Ölüm tarihi hakkında çeşitli rivayetler vardır. (Yaşam öyküsü)
- D) Keçinin biri bir gün sürüsünü bir yana bırakmış, bir başına otlaya otlaya çekip gitmiş. Hain kurt, kaçırır mı; hemen görmüş keçiciği. "Hah, işte ağzıma layık bir lokma, yaşasın!" demiş. Keçicik bakmış ki kurtuluş yok, "Eh, ne yapalım? Madem ölüm kapıya geldi, bari önce biraz kaval çal ki neşeleneyim." demiş. (Fabl)

5. Şiirin nasıl yazıldığı hakkında ne düşünüyorsunuz? Bence şiir, yalnızca dudaklardan çıkan kelimelerle değil dudaklarda sönüp giden kelimelerle de yazılır. Okuyucuyu alıp götüren şiirler sessizlikle dokunmuş olanlardır. Bana katılır mısınız bilmem ama şair, kendisini dinleyebildiği nispette yani yalnız kalabildiği müddetçe yazabilir şiiri. Çünkü o anlarda fark eder insanın duygularını. Ne dersiniz?

Bu metnin türü aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Eleştiri
B) Makale
C) Günlük
D) Sohbet

6. Budapeşte'nin en bilinen simgeleri olan heykeller, her köşeden karşımıza çıkıyor ve bizi selamlıyor. Burada adımbaşı heykelle karşılaşsak da "Küçük Prenses" heykelinin yeri bambaşka. Tramvay hattı üzerindeki bir durakta bulunuyor bu heykel. Bu sevimli kız çocuğu heykeli, ilk bakışta bir erkek çocuğunu andırıyor.

Bu metnin türü aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Gezi yazısı
B) Haber yazısı
C) Sohbet
D) Deneme

Metin Türleri

7. Öğretmen son mektubu da zarflayıp öteki zarfların üstüne bıraktı. Zarflar ak güvercin güzelliğinde üst üste sıralanmıştı. Öğretmen kalktı, gerindi, hiç uykusu olmadığını düşündü. Ses etmeden dışarıya çıktı. Gecenin nemini yüklenmiş mindere sessizce oturdu. İbrahim Ağa'nın bağı üstünde dinlenen yıldızlar iri iri parlıyordu.

Bu metinle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenmez?

- A) Betimleyici anlatımdan yararlanılmıştır.
B) Benzetmeye başvurulmuştur.
C) Hikâye türünde yazılmıştır.
D) Olağanüstü olaylara yer verilmiştir.

8. Kuzey Kutbu'nda son 9 ayda Türkiye kadar buzul eridi. NASA'nın araştırmalarına göre Kuzey Kutbu'ndaki buzullar eskisinden daha hızlı eriyor. NASA'nın 2004 ve 2005 uydu verilerine göre Kuzey Kutbu'nun tüm yıl boyunca kalan daimî buzulları %14 oranında azaldı. NASA uzmanları bunun, Türkiye'nin yüz ölçümü kadar bir buzul kütlelerinin erimesi anlamına geldiğini belirtiyorlar.

Bu metnin türü aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Masal
B) Hikâye
C) Haber yazısı
D) Deneme

9. Birçok üzüntüyle ettik sabahı
Haber yolladık, ümitsiz güneşe
Alıştık geceye, sevdik siyahı
Veda ettik kalplerimizde yanan ateşe

Bu dördülikle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenmez?

- A) "Güneş" kişileştirilmiştir.
B) Dize sonlarında ses benzerlikleri vardır.
C) Mecazlı ifadeler kullanılmıştır.
D) Kişisel duygulara yer verilmemiştir.

10. Küçük ve şirin bir kız, Aydede'yi seviyordu. Zamanla aralarında büyük bir sevgi ve dostluk oluştu. Kızın sesi çok güzeldi ve Aydede için her gece şarkı söylüyordu. Bulutlu bir gecede Aydede'yi göremeyen kız ağlamaya başladı. Aydede de küçük kıızı göremediği için ağlıyordu.

Bu metinle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenmez?

- A) Kurguya dayalıdır.
B) Olağanüstü olaylara yer verilmiştir.
C) Hikâye edici bir metinden alınmıştır.
D) Benzetmeden yararlanılmıştır.

11. Aşağıdakilerden hangisi bilgilendirici bir metindir?

- A) İmece gününde kızlar, delikanlılar en güzel giysilerini kuşanmışlardı. Köyün içinde biri dolanıyor, "İmeceye..." diye bağıyordu. Herkes imeceye hazırlanıyordu. Derken yola çıktık.
B) Sıcak bir yaz günüydü. Arı, neşeli neşeli uçuyordu. Papatya onu hayranlıkla izledi ve arıya şöyle dedi:
— Arı kardeş, ne kadar güzel uçuyorsun! Bir gün beni de alıp gezdirebilir misin?
C) Günümüzde kirlilik en önemli çevre sorunlarından biridir. Kirliliğin yol açtığı en kötü sonuçlardan biri de asit yağmurlarıdır. Bu yağmurların etkisiyle ormanlar yok olabilir, göllerdeki canlı türleri tükenebilir, insanlar zarar görebilir.
D) Pişekâr — Aman birader, bir tarafında bir sakatlık filan yok ya inşallah!
Kavuklu — Yok İsmail, birdenbire ne olduğunu anlamadım.

12. Ezber, bilmek değildir. Hafızamıza emanet edilen bir şeyi saklamaktır. İnsan, kendiliğinden bildiği her şeyi ustasına sormadan, kitaptaki yerini aramadan istediği gibi kullanır. Yaşamda karşılığı olmayan bilgi, ne sıkıcı bir bilgidir! Böyle bir bilgi, süs olarak kullanılır ama herhangi bir işlevi olmaz.

Bu metinle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenmez?

- A) Bilgilendirici bir metindir.
B) Örneklemeye başvurulmuştur.
C) Kişisel düşünceye yer verilmiştir.
D) Deneme türünde yazılmıştır.

